

Mahdi.gharib.ir

شرحی بر:

تعاریف استانداردها، حقوقی، قانونی و تحول دیجیتال
انواع حسابرسی مالی و مالیاتی
قانون پایانه فروشگاهی و سامانه مودیان
قانون مالیات بر ارزش افزوده
صورتحساب الکترونیکی

همایش مالی و مالیاتی و حسابرسی
استاندارد شماره ۴۳ حسابداری
انجمن حسابداران خبره ایران

به اهتمام:
مهرداد غریب

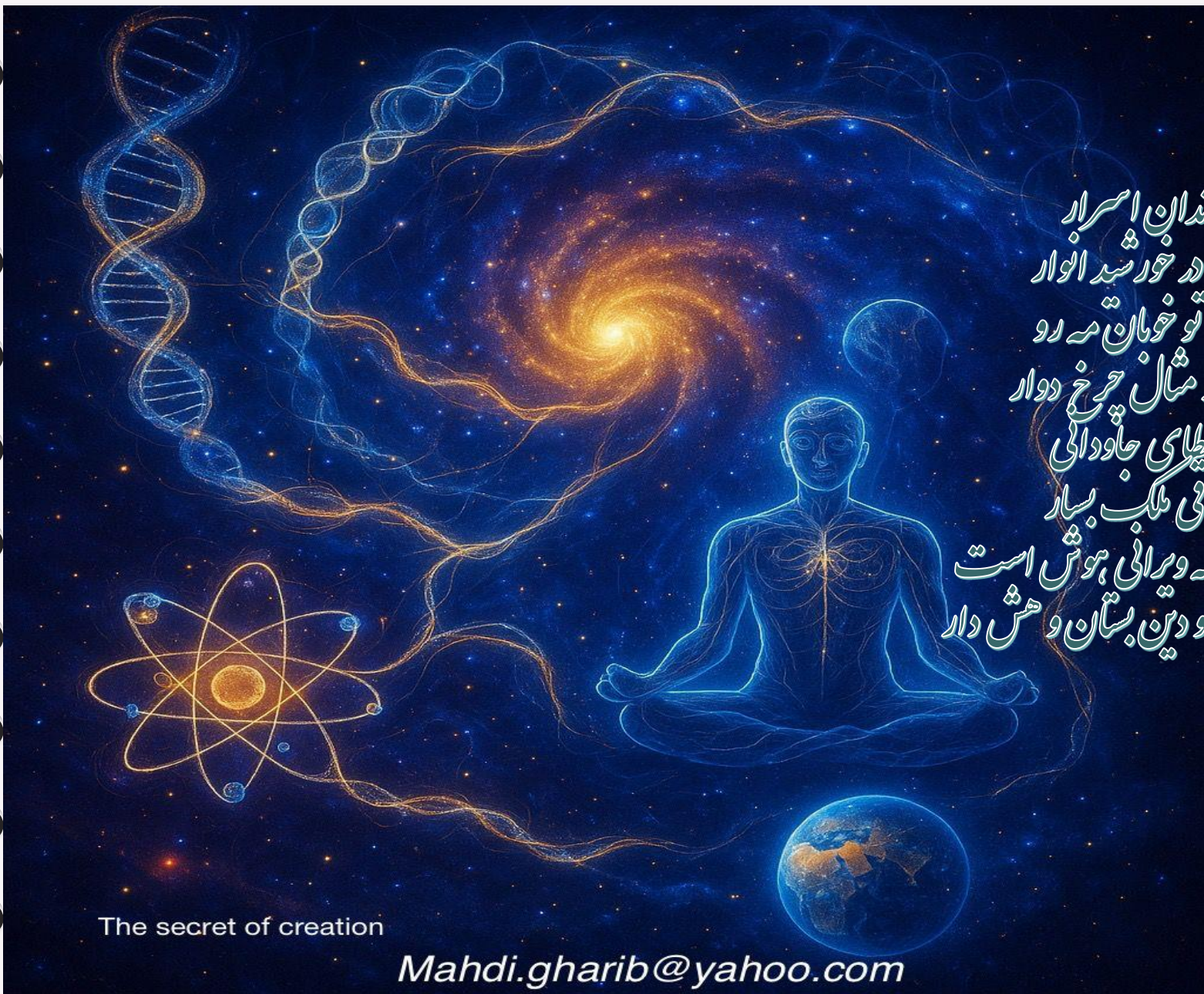

حسابرسی مالیاتی

Tax Audit

در عصر سامانه مودیان

ویرایش اول
بهار ۱۴۰۴

خداوند خداوندان اسرار
 ز بهی خورشید خورشید انوار
 ز عین حق تو بخوان مه رو
 ز ره رقص اندر مثال چرخ دوار
 اگر خواهی عظیمای جاودانی
 ز عالم های بانی ملک بسیار
 ازید آن باده که ویرانی هوش است
 ز سمس نخ و دین بستان و هوش دار

The secret of creation

Mahdi.gharib@yahoo.com

با سلام

بنام آنکه جان را فکرت آموخت.

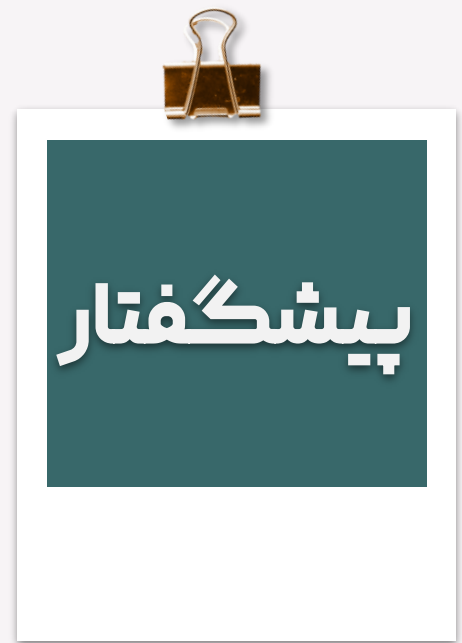
ارجمندان گرامی، سپاسگزارم که نگاه اندیشه تان را به این محتوا هدایت نموده و مرا از نکات ارزشمندتان بهرمنند می سازید.

در این محتوا سعی نمودم تا با توجه به تغییرات گستره ای که در خصوص حسابرسی مالیاتی به وجود آمده با مروری بر قوانین و مقررات مالیاتی؛ محتوایی را برای همکاران محترم مالیاتی و مودیان گرامی تهیه نمایم تا چالش هایی کمتری در انجام وظایف خود داشته باشند.

مشتاقانه پذیرای نظرات فرهیختگان گرامی می باشم.

mahdi.gharib@yahoo.com

+989121670074

چرا باید این محتوا را آموخت؟

حکومتها برای نگهداری داراییها و تامین هزینه های خود نیازمند درآمد های پایدار می باشند که مالیات بهترین گزینه به جهت درگیری کمترین تنش های سیاسی می باشد.

با تغییرات گسترده قوانین و مقررات مالیاتی در یک نظام دیجیتالی رودر رو هستیم و باید آگاهی خود را برای تصمیم گیری های مفید مالی و مالیاتی صحیح و مناسب بگیریم تا منجر به هزینه ها و جرایم سنگین مالیاتی نشویم.

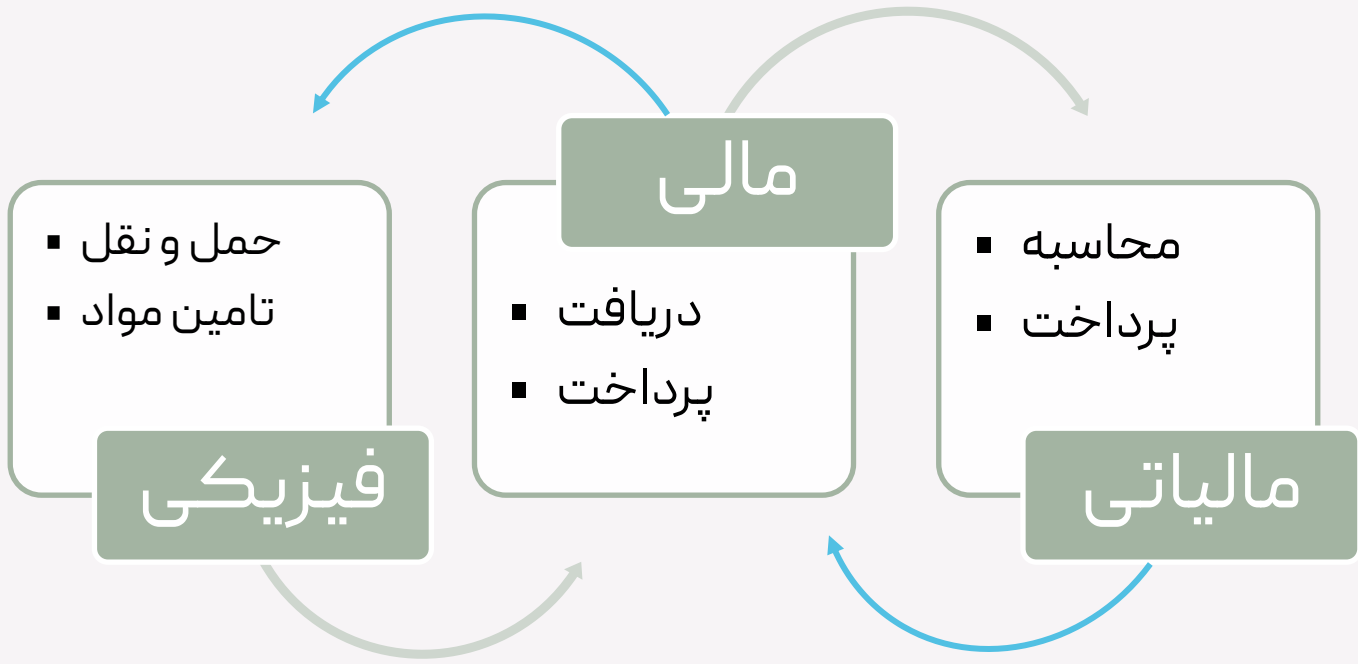
از سویی سه زنجیره تامین فیزیکی، مالی و مالیاتی سه جزء یک جریان سیستم اقتصادی، بنگاه اقتصادی می باشند که در هم تنیده شده اند.

چرا؟

زنجیره های تامین

حسابرسی

تعریف حسابرسی مالیاتی - سازمان توسعه و همکاری

ممیزی مالیاتی بررسی این است که آیا مؤدی مالیات **بدهی مالیاتی** خود را به درستی ارزیابی و گزارش کرده و **سایر تعهدات** خود را انجام داده است یا خیر.

ممیزی مالیاتی اغلب جزئی‌تر و گسترده‌تر از سایر انواع رسیدگی‌ها است، مانند بررسی‌های عمومی، بازدیدها/بررسی‌های انطباق یا برنامه‌های تطبیق اسناد.

در نتیجه حسابرسی مالیاتی فعالیت یا مجموعه‌ای از فعالیت‌ها است که توسط حسابرسان مالیاتی انجام می‌شود تا بدهی‌های مالیاتی صحیح مؤدیان برای یک دوره مالیاتی خاص را تعیین کنند.

حسابرسی

تعریف حسابرسی مالیاتی - سازمان مالیاتی

نوعی از حسابرسی **رعایت** است که

۱- با استفاده از **اصول و شواهد حسابرسی**

۲- به منظور انطباق اطلاعات مالی مؤدیان با **قوانین و مقررات مالیاتی**

۳- با هدف اظهارنظر و تعیین **درآمد مأخذ مشمول مالیات** آنان

انجام می شود.

بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۵۲۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷

ابزارهای حسابرسی مالیاتی: دفاتر- اسناد و مدارک - سامانه های مالیاتی- اظهارنامه

روش های اندازه گیری : ارزش ثبت شده سامانه های مالیاتی- ارزش منصفانه-نسبت سود فعالیت (سود ویژه)-نسبت سود ناویژه -قوانین مالیاتی - **استاندارد های حسابداری-**

حسابرسی

تعریف حسابرسی مالیاتی - سازمان مالیاتی

اصول حسابرسی

به مجموعه قواعد، استانداردها و رهنمودهای اساسی اشاره دارد که حسابرسان باید در انجام فرآیند حسابرسی رعایت کنند تا اطمینان حاصل شود که حسابرسی به **صورت حرفه‌ای، عینی و با کیفیت بالا انجام** می‌شود. این اصول شامل موارد زیر است:

استقلال: حسابرس باید از نظر فکری و عملی مستقل از واحد مورد رسیدگی باشد تا قضاوت بی‌طرفانه‌ای داشته باشد.

صداقت و بی‌طرفی: حسابرس باید با صداقت و بدون تعصب عمل کند و از هرگونه تضاد منافع پرهیز نماید.

صلاحیت حرفه‌ای: حسابرس باید دانش، مهارت و تجربه کافی برای انجام حسابرسی داشته باشد. رازداری: اطلاعات به دست آمده در جریان حسابرسی باید محرمانه نگه داشته شود، مگر در مواردی که قانون الزام کند.

رعایت استانداردها: حسابرسی باید بر اساس استانداردهای حرفه‌ای (مانند استانداردهای بین‌المللی حسابرسی یا استانداردهای محلی) انجام شود.

قضاوت حرفه‌ای: حسابرس باید در تصمیم‌گیری‌ها و ارزیابی‌ها از قضاوت حرفه‌ای و **دقت لازم** استفاده کند.

ارزش منصفانه (علی‌الرأسی)

حسابرسی

تعریف حسابرسی مالیاتی - سازمان مالیاتی

شواهد حسابرسی

به اطلاعات و مدارکی اشاره دارد که حسابرس برای **پشتیبانی از نظر حرفه‌ای** خود در مورد صورت‌های مالی یا سایر موضوعات مورد رسیدگی جمع‌آوری می‌کند. این شواهد باید معتبر، مرتبط و کافی باشند. ویژگی‌های شواهد حسابرسی عبارتند از:

انواع شواهد: شامل اسناد (مانند فاکتورها، قراردادها)، تأییدیه‌های خارجی (مانند تأییدیه بانکی)، مشاهدات (مانند شمارش موجودی‌ها)، پرس و جوها، و محاسبات مجدد.

کفایت: شواهد باید به اندازه کافی جمع‌آوری شوند تا بتوانند مبنای منطقی برای نظر حسابرس فراهم کنند.

قابلیت اتکا: شواهد باید از منابع معتبر (مانند اسناد اصلی یا تأییدیه‌های مستقل) به دست آیند. **مرتبط بودن:** شواهد باید به ادعاهای مورد بررسی (مانند کامل بودن، صحت یا وقوع) مرتبط باشند.

منابع: شواهد می‌توانند داخلی (مانند سوابق شرکت) یا خارجی (مانند تأییدیه مشتریان) باشند.

ارزش منصفانه (علی‌الرأسی)

انواع حسابرسی مالیاتی

انواع

حسابرسی اداری، یکی از انواع حسابرسی است که برای مؤدیان کوچک و یا با سطح اهمیت پایین توسط سامانه تعیین می شود و در این نوع حسابرسی مالیاتی برای اجرای فرآیند به زمان طولانی یا مراجعه به محل فعالیت مؤدی نیازی نداشته و غالباً توسط یک نفر حسابرس مالیاتی صورت می پذیرد.

حسابرسی میدانی: نوع دیگری از حسابرسی مالیاتی است که در برنامه حسابرسی آن، حوزه های شک و فرآیند اجرای آن گسترده تر و نیازمند صرف زمان بیشتر، نیروی انسانی خبره تر و مستلزم حضور حسابرس یا حسابرسان مالیاتی در محل یا محل های فعالیت مؤدی می باشد.

بازرسی: هدف از اجرای فرآیند بازرسی، افزایش کیفیت گزارش های حسابرسی و به روز رسانی اطلاعات مؤدی در سامانه از طریق مراجعه به محل یا محل های فعالیت مؤدی و تکمیل گزارش بازرسی مالیاتی (کاربرگ های بازرسی) و سپس ثبت نتایج و یافته های حاصل از اجرای این فرآیند در سامانه یکپارچه مالیاتی می باشد.

بازبینی: فرآیند حسابرسی از نوع بازبینی معطوف به دو هدف اصلی می باشد، الف) تهیه گزارش متمم حسابرسی مالیاتی و متعاقباً صدور برگ تشخیص مالیات متمم. ب) ارزیابی کیفی گزارش حسابرسی مالیاتی تهیه شده توسط حسابرس / حسابرسان مالیاتی که می تواند حسب درخواست مراجع مختلف سازمانی انجام گیرد.

انواع

انواع حسابرسی مالیاتی

سیستمی: در این نوع حسابرسی سازمان با انتخاب اظهارنامه مالیاتی بر اساس معیارها و شاخص های تعیین شده، چنانچه حسب **اطلاعات اقتصادی کسب شده از مودیان** امکان تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات مودی امکان پذیر باشد، می بایست نسبت به حسابرسی سیستمی اظهار نامه اقدام و گزارش و برگ تشخیص مربوطه را به صورت سیستمی صادر نماید. در غیر این صورت می بایست حسب مقررات سایر انواع حسابرسی به شرح فوق اقدام نماید.

در اجرای مواد:

ماده ۹۷ قانون مالیات مستقیم

ماده ۴ و ۱۹ و ۲۰ قانون پایانه فروشگاهی و سامانه مودیان

ماده ۱۴ قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده

دفاتر

چرایی دفاتر و رعایت استانداردهای حسابداری

ماده ۹۵-

صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت **اصول و ضوابط** مربوط از جمله **اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری** موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می‌گردد برای **تشخیص درآمد مشمول مالیات**، نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند.

اصول (Principles)

- تعاریف کلی، بنیادین و راهبردی هستند که مبنای تفکر، قضاوت و تصمیم‌گیری را تشکیل می‌دهند.
- ارزش محور هستند و کمتر دچار تغییر می‌شوند. مثال: در حسابداری، اصل مقابله هزینه با درآمد یا اصل تداوم فعالیت.
- در حوزه حقوق یا اخلاق حرفه‌ای، اصل عدالت، شفافیت، بی‌طرفی و حسن نیت از این جنس‌اند.
- در مالیات، اصل برابری و انصاف مالیاتی، اصل قانون‌مداری در اخذ مالیات یا اصل توان پرداخت مثال‌های مشخصی‌اند.

ضوابط یا مقررات (Rules / Regulations)

دستورالعمل‌ها، آیین‌نامه‌ها و مقررات اجرایی مشخص هستند که بر اساس اصول تنظیم می‌شوند. جزئی‌نگر، متغیر و تابع شرایط اجرایی هستند. مثال: در حسابداری، نحوه ثبت استهلاک با نرخ مشخص طبق ضوابط استاندارد. در مالیات، نرخ مالیات اشخاص حقیقی یا حد نصاب معاملات جزو ضوابط‌اند.

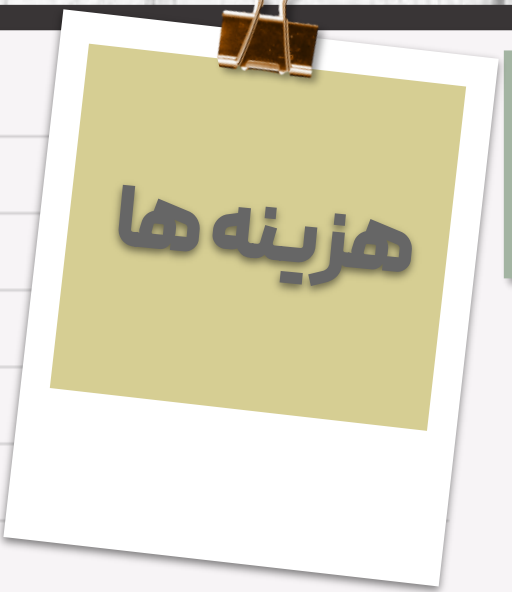
در ممیزی یا فرآیندهای اجرایی، ضوابط تعیین می‌کنند «چگونه» باید کاری انجام شود، اما اصول می‌گویند «چرا» آن کار مهم است.

طبقه بندی درآمدها در استاندارد و قوانین مالیاتی و حقوقی

تعاریف استاندارد و مالیات

طبقه بندی هزینه ها در استاندارد، قوانین مالیاتی و حقوقی

استاندارد

رعایت استانداردهای حسابداری در قوانین مالیاتی

دفتر روزنامه: دفتر روزنامه دفتری است که کلیه معاملات و رویدادهای مالی و محاسباتی با رعایت اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت، اصول و ضوابط و **استانداردهای حسابداری**، در آن ثبت می‌گردد. دفتر مذکور می‌تواند بصورت دستی یا ماشینی (مکانیزه-الکترونیکی) باشد.

دفتر کل: دفتری است که عملیات ثبت شده در دفتر یا دفاتر روزنامه برحسب سرفصل یا کدگذاری حسابها در صفحات مخصوص آن ثبت می‌شود به ترتیبی که تنظیم صورت های مالی لازم از آن امکان پذیر باشد. دفتر مذکور می‌تواند بصورت دستی یا ماشینی (مکانیزه-الکترونیکی) باشد.

دفتر روزنامه و کل مشترک: دفتری است که دارای ستون هائی برای سرفصل حساب های متفاوت باشد، به طوری که اشخاص حقوقی و حقیقی با ثبت و نگهداری دفتر مذکور بر طبق اصول و ضوابط و **استانداردهای حسابداری** بتوانند نتایج عملیات خود را از آن استخراج و صورت های مالی لازم تهیه نمایند.

دفتر معین: دفتری است دستی یا ماشینی (مکانیزه-الکترونیکی) که برای تفکیک و مجزاساختن هریک از حساب های دفتر کل برحسب مقتضیات و شرایط حساب ممکن است نگهداری شود. کارتهای حساب در حکم دفاتر معین است.

سایر دفاتر: دفاتری که به استناد مقررات قانونی مربوط از جمله قانون محاسبات عمومی و قانون شهرداری ها به عنوان دفاتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

- فصل چهارم- مشخصات دفاتر:
- ماده ۵- انواع دفاتر موضوع این آیین نامه عبارتند از:
- ۱- دفتر روزنامه.
 - ۲- دفتر کل.
 - ۳- دفتر روزنامه و کل مشترک.
 - ۴- دفتر معین.
 - ۵- سایر دفاتر.

آیین نامه تحریر دفاتر موضوع ماده ۹۵ قانون مالیات مستقیم

نحوه ثبت در دفاتر با رعایت استاندارد های حسابداری

فصل پنجم- تکالیف مودیان در خصوص نگهداری دفاتر و یا اسناد و مدارک

ماده ۶- مقررات مربوط به روش های نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک:

۱- رویدادهای مالی باید براساس **استانداردهای حسابداری** و روزانه **به ترتیب تاریخ وقوع در دفتر روزنامه** ثبت و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به دفتر کل منتقل گردد.

۲- مودییانی که دفاتر دستی نگهداری می نمایند، مکلفند برای هر سال مالیاتی فقط از دفاتری که طی سال مالیاتی قبل نزد مراجع قانونی ذی ربط ثبت شده استفاده نمایند. در مواردی که دفاتر ثبت شده مذکور در هر سال برای ثبت عملیات مالی مودیان تا پایان سال مالیاتی کفایت ننماید، مجاز به استفاده از دفاتر ثبت شده طی همان سال می باشند.

۱۲- **رأیه دفاتر سفید و نانویس در حکم عدم ارائه دفاتر محسوب می شود.**

پیامد
شناسایی
درآمد و هزینه

چالش های اجرایی استانداردهای حسابداری با قوانین مالیاتی

۱- شناسایی و اندازه گیری حسابها حسب استانداردها با قوانین و مقررات مالیاتی مانند: سایر تعهدات، تامین مالی، بدهی استرداد، مابه ازای قابل پرداخت به مشتری

۲- ابزارهای شناسایی و اندازه گیری طبق قوانین و مقررات
مانند: داده های مطالبات سوخت شده و هزینه مطالبات مشکوک الوصول برای شرکتهای داده محور

۳- عدم امکان ابراز درآمد صحیح از طریق صورتحساب الکترونیکی طبق استاندارد و قوانین و مقررات مالیاتی
مانند: قراردادهای BOT و ساخت و اجاره - زنجیره و آژانس های مسافرتی - صورتحساب ارزی - حق عملکردی

۴- انواع الگوهای فروش مرتبط با موضوع فعالیت و تفاوت آن با روش های شناسایی و اندازه گیری درآمد و ارزش افزوده
مانند: طلا و جواهر و صادرات و پیمانکاری های بلند مدت

۵- موضوع صورتحساب های الکترونیکی در خصوص زمان ارسال و احتساب آنها در اظهارنامه های ارزش افزوده و رعایت استانداردهای حسابداری
مانند: صورتحساب اصلاحی، ابطالی و برگشتی

استاندارد ۴۳ حسابداری و قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان

استاندارد

ساختار فروش در استاندار شماره ۴۳ حسابداری

- هدف این استاندارد تعیین اصولی است که **واحد تجاری** برای **گزارش اطلاعات مفید** به استفاده کنندگان صورتهای مالی درباره
 - ۱- ماهیت،
 - ۲- مبلغ،
 - ۳- زمانبندی
 - ۴- و عدم اطمینان درآمد عملیاتی و جریانهای نقدی حاصل از قرارداد
 - ۵- **بایک مشتری**،
 باید بکار گیرد.

استاندارد شماره ۴۳ حسابداری

استاندارد

تعاریف در

استاندارد شماره ۴۳ حسابداری و مالیاتی

مودی:

شخصی است که به عرضه کالا، ارائه خدمت، واردات یا صادرات مبادرت می نماید. (حقیقی یا حقوقی)

اشخاص حقوقی: کلیه اشخاصی که به موجب قوانین و مقررات مربوط به عنوان شخص حقوقی شناخته می شوند. دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از نظر مقررات این آیین نامه شخص حقوقی محسوب می شوند.

صاحبان مشاغل: کلیه اشخاص حقیقی مشمول فصل چهارم باب سوم قانون.

مصرف کننده نهائی: شخص حقیقی است که کالاها و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

شخص ماده ۸۱ ق.م.م: اشخاصی که فعالیت های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگلها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات از مرحله کاشت، داشت و برداشت انجام می دهند.

اتباع خارجی: فردی است که طبق مقررات موضوعه به اتباع خارجی تخصیص داده می شود.
عدم شمول ثبت نام: موضوع اشخاص خارجی مقیم خارج از کشور

مشتری:

شخصی است که در قبال پرداخت مابه ازای برای دستیابی به کالاها یا خدماتی که خروجی فعالیت های عادی واحد تجاری است، قرارداد با واحد تجاری منعقد کرده است.

استاندارد

تعاریف در استاندارد شماره ۴۳ حسابداری و مالیاتی

معاملات: (سازمان مالیاتی)

هر گونه فعالیت اعم از تجاری و غیر تجاری است که منجر به خرید کالا و خدمات و دارایی یا تحصیل درآمد در ازای فروش کالا و دارایی یا ارائه خدمت برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون می شود.

قرارداد: (استاندارد)

قرارداد، توافق بین دو یا چند شخص است که حقوق و تعهدات الزام آور ایجاد می کند. الزام آور بودن حقوق و تعهدات در یک قرارداد، یک موضوع حقوقی است. قراردادهای می توانند کتبی، شفاهی یا مبتنی بر رویه های مرسوم تجاری باشند. رویه ها و فرایندهای انعقاد قراردادهای مشتریان، بین حوزه های مقرراتی، صنایع و واحدهای تجاری متفاوت است.

عرضه: (سازمان مالیاتی) واگذاری کالا یا ارائه خدمت به غیر، از طریق هر نوع معامله یا عقد قانونی؛

مشتری: (استاندارد) شخصی است که در قبال پرداخت مابه ازای برای دستیابی به کالاهای خدماتی که خروجی فعالیت های عادی واحد تجاری است، قرارداد با واحد تجاری منعقد کرده است.

اسناد

تعریف اسناد مثبتة حسابرسی مالیاتی

اسنادی است که متضمن تایید وقوع معامله از جانب طرف دوم باشد.

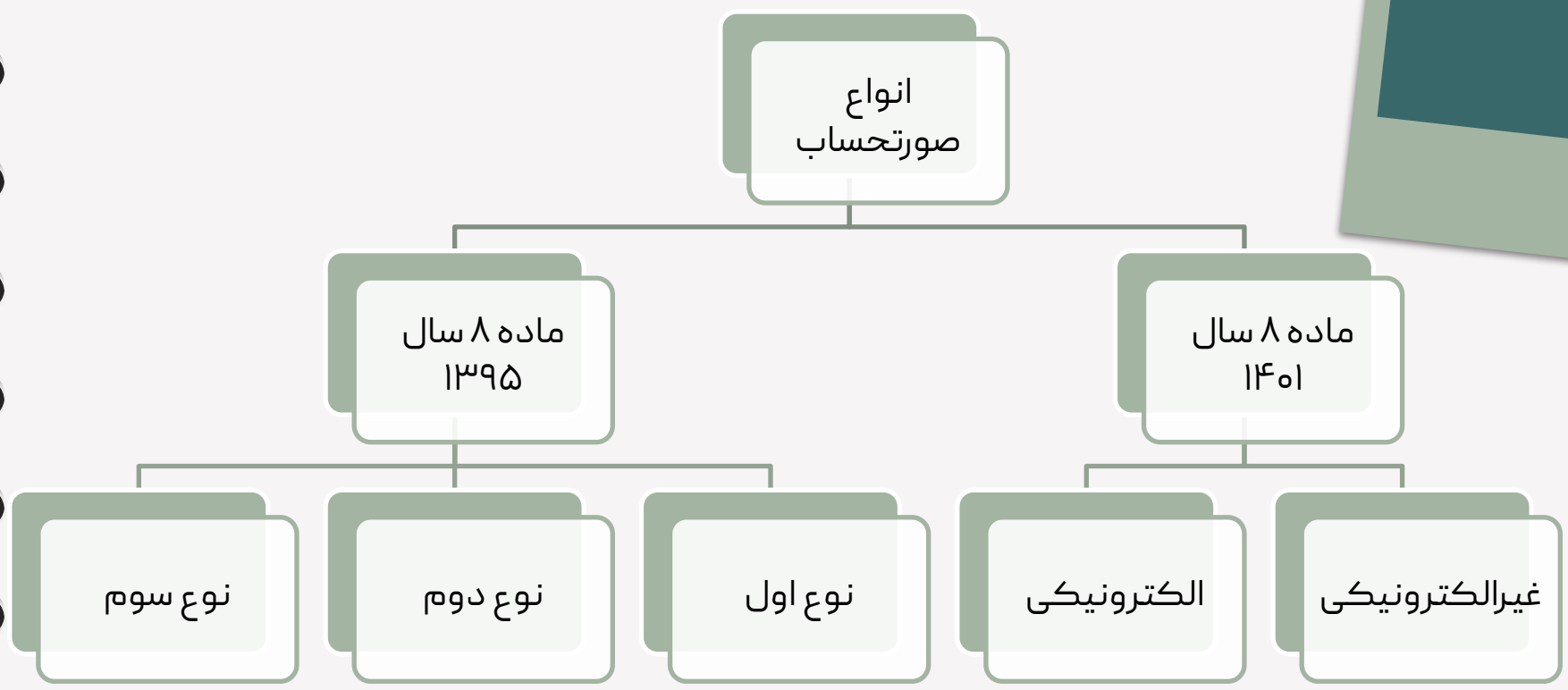
۱- صورت حساب الکترونیکی صادره وفق مفاد قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان

۲- سند پرداخت مالی به حساب طرف معامله،

۳- قرارداد فی مابین طرف اول و دوم

۴- سند بار تایید شده توسط طرف دوم

اطلاعات و اطلاعیه های درج شده در سامانه های مالیاتی موضوع این بخشنامه که توسط طرف اول ابراز گردیده و مورد تایید طرف **دوم قرار نگرفته است**؛ **اسناد مثبتة لحاظ نمی گردد** و این اطلاعات و اطلاعیه ها قرینه ای تایید نشده بر انجام معامله یا فعالیت اقتصادی است که می بایست در فرآیند رسیدگی به اعتراض، بر اساس مصادیق اسناد مثبتة مورد تایید قرار گیرد.

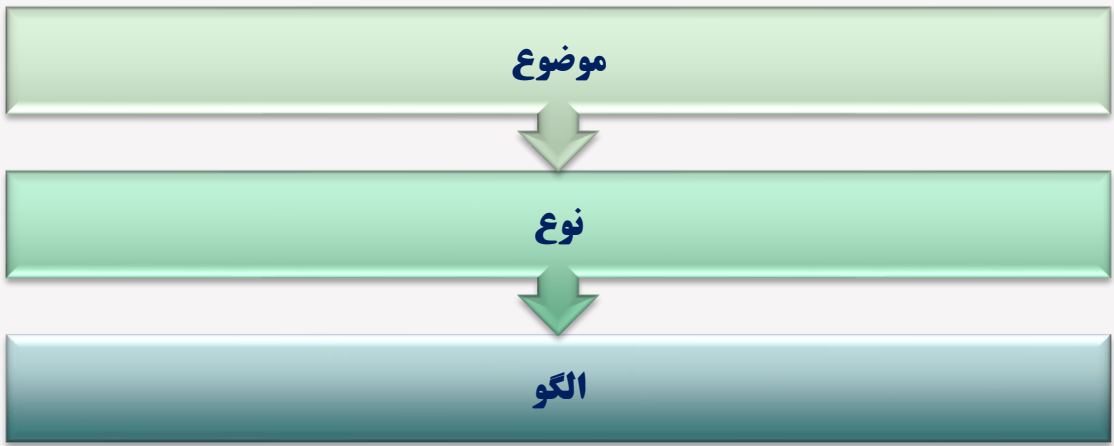

بر اساس آیین نامه تحریر دفاتر ماده ۹۵ قانون مالیات های مستقیم

بخشنامه شماره: ۲۰۰/۱۴۰۱/۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۰

اولين صورتحساب الكترونيكي است كه با انجام هر معامله صادر و به سامانه موديان ارسال مي شود.

بخشنامه شماره: ۷۳۰۷۷۰۲۶۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵

الگو صورت حساب الکترونیکی

نوع اول

- ۱ الگو فروش
- ۲ الگو ارزی
- ۳ الگو طلا
- ۴ الگو قرارداد
- ۵ الگو قبض
- ۶ الگو بلیط
- ۷ الگو صادرات
- ۸ الگو برنامه
- ۹ الگو فرآورده نفتی
- ۱۰ الگو چند وجهی
- ۱۱ الگو بورس کالا
- ۱۳ فروش خدمات بیمه ای

روش های ارتباطی با مدرس

mahdi.gharib.ir

Share a note

مهدی غریب

72 posts 5,378 followers 326 following

تجویز کار درست، حسب تشخیص پیش بینی صحیح از توصیف واقعی رویدادها امکانپذیر است. مری مالیاتی.

See Translation

www.digimaliat.ir

@mahdi.gharib.ir

 mahdi.gharib.ir

 @ir_invoice **کانال پرسشی و پاسخ پایانه فروشگاهی و سامانه مودیان**

به اهتمام:
مهدی غریب

سپاس از بذل توجه شما

Thank you for your attention

ویرایش اول
بهار ۱۴۰۴